

राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज नागपूर विद्यापीठ, नागपूर

न्यू आर्ट्स, कॉमर्स अँड सायन्स कॉलेज, वर्धा

विषय — राज्याचे शासन आणि राजकारण (राज्यशास्त्र)

बी. ए. : द्वितीय वर्ष — सत्र चार

परीक्षा : २०२० (उन्हाळी)

वेळ : १ तास

गुण : ८०

नाव : बैठक क्र.:

सूचना : १. खालील सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.

२. प्रत्येक प्रश्नाला २ गुण आहे. ३. प्रश्नांचे उत्तरे समोरील कंसात लिहावे.

उदा. एखाद्या प्रश्नाचे उत्तर 'अ' असेल तर कंसात (अ) असे लिहावे.

१. केंद्र सरकारने विषय सुचित आहेत.

अ) संघ

ब) राज्य

क) समवृत्ती

ड) यापैकी नाही

()

२

२. केंद्र राज्य संबंधात ज्या शिफारशी फार महत्त्वपूर्ण मानल्या जातात.

अ) सरकारी आयोग

ब) निवडणुक आयोग

क) वित्त आयोग

ड) विधि आयोग

()

२

३. संघ सूची मध्ये एकूण विषय समाविष्ट आहे.

अ) १०

ब) ९७

क) ६६

ड) ४७

()

२

४. केंद्र राज्य वित्तीय संबंध द्वारे निर्धारित होतात.

अ) वित्त आयोग

ब) निवडणुक आयोग

क) नियोजन आयोग

ड) सरकारितया आयोग

()

२

५. राज्य सरकारचे विषय सुचित आहेत.

अ) संघ

ब) राज्य

क) समवर्ती

ड) यापैकी नाही

()

२

६. केंद्र व राज्य या दोन्ही सरकारांना असलेल्या अधिकांराचा समावेश..... सुचित केलेला आहे.

अ) केंद्र

ब) राज्य

क) समवर्ती

ड) यापैकी नाही

()

२

७. राज्याचा राज्यकारभार च्या नावाने चालतो.

अ) राज्यपाल

ब) मुख्यमंत्री

क) पंतप्रधान

ड) न्यायाधिश

()

२

८. राज्यपालाची नियुक्ती कडून केली जाते.

अ) न्यायाधिश

ब) राष्ट्रपती

क) मुख्यमंत्री

ड) पंतप्रधान

()

२

९. घटक राज्याचा संवैधानिक प्रमुख असतो.

अ) राज्यपाल

ब) मुख्यमंत्री

क) महाधिका

ड) विधानसभा

()

२

१०. राज्यपाल पदासाठी किमान वयोमर्यादा आहे.

अ) २१

ब) २५

क) ३०

ड) ३५

()

२

११. राज्यपालाचा कार्यकालवर्षे असतो.

अ) ४ वर्षे

ब) ५ वर्षे

क) ६ वर्षे

ड) यापैकी नाही

()

२

१२. महाराष्ट्राच्या विधानसभेत एकूण सभासद आहेत.

अ) ५४५

ब) २८८

क) २५०

ड) ७८

()

२

१३. राज्यविधिमंडळाचे हे प्रथम सभागृह आहे.

अ) विधानपरिषद

ब) विधानसभा

क) राज्यसभा

ड) यापैकी नाही

()

२

१४. हे लोक निर्वाचित सभागृह आहे.

अ) विधान परिषद

ब) विधानसभा

क) राज्यसभेत

ड) यापैकी नाही

()

२

१५. धनविधेयक प्रथम मांडले जाते.

अ) विधानसभेत

ब) विधान परिषद

क) राज्यसभेत

ड) यापैकी नाही

()

२

१६. विधानसभेच्या दोन अधिवेशना मध्ये पेक्षा अधिक अंतर असू शकत नाही.

अ) १ वर्षे

ब) २ वर्षे

क) ३ महिने

ड) ६ महिने

()

२

१७. राज्य विधिमंडळाचे द्वितीय सभागृह आहे.

अ) विधान परिषद

ब) राज्यसभा

क) विधान परिषद

ड) लोकसभा

()

२

१८. मुख्यमंत्र्याची नियुक्ती द्वारे केली जाते.

अ) राष्ट्रपती

ब) विधानसभा

क) पंतप्रधान

ड) राज्यपाल

()

२

१९. विधान परिषदेतील सदस्यांचा कार्यकाल वर्षांचा असतो.

अ) पाच

ब) सहा

क) सात

ड) यापैकी नाही

()

२

२०. धन विधेयकाबाबत विधानपरिषद दिवस विलंब लावू शकते.

अ) १०

ब) १४

क) १७

ड) यापैकी नाही

()

२

२१. मुख्यमंत्र्याची नियुक्ती कडून होते.

अ) पंतप्रधान

ब) राज्यपाल

क) राष्ट्रपती

ड) न्यायाधिश

()

२

२२. मुख्यमंत्री हा प्रमुख असतो.

अ) नाममात्र

ब) वास्तविक

क) देशाचा

ड) यापैकी नाही

()

२

२३. राज्यपाल व मंत्रिमंडळ यांच्यातील दुवा म्हणजे

अ) राष्ट्रपती

ब) मुख्यमंत्री

क) न्यायाधिश

ड) महाधिवक्ता

()

२

२४.हा विधानसभेत बहुमत प्राप्तपक्षाचा नेता असतो.

अ) राज्यपाल

ब) मुख्यमंत्री

क) पंतप्रधान

ड) न्यायाधिश

()

२

२५. मुख्यमंत्र्यास आपले बहुमत सिद्ध करावे लागते.

अ) राज्यपालासमोर

ब) मंत्रिमंडळासमोर

क) विधानपरिषदेत

ड) विधानसभेत

()

२

२६. उच्च न्यायालयाच्या मुख्य न्यायाधिशालाची नियुक्ती द्वारे केली जाते.

अ) राज्यपाल

ब) महाधिवक्ता

क) राष्ट्रपती

ड) पंतप्रधान

()

२

२७. उच्च न्यायालयाच्या न्यायाधिशाना द्वारे पदाची शपथ दिली जाते.

अ) राष्ट्रपती

ब) मुख्यमंत्री

क) राज्यपाल

ड) सर्वोच्च न्यायालयाचा सरन्यायाधिश ()

२

२८. द्वारे उच्च न्यायालयाच्या न्यायाधिशालास पदावरून दुर करता येते.

अ) महाभियोग प्रक्रिया

ब) अविश्वास ठराव

क) विधानसभा

ड) लोकसभा

()

२

२९. खालील कोणता ग्रामिण स्व-शासनाचा भाग नाही.

अ) ग्राम पंचायत	ब) नगर पंचायत		
क) पंचायत समिती	ड) जिल्हा परिषद	()	२

३०. प्रत्यक्ष लोकशाहीचे एक आदर्श उदाहरण आहे.

अ) ग्रामसभा	ब) ग्रामपंचायत		
क) नगरपंचायत	ड) जिल्हा परिषद	()	२

३१. हे संविधान विशेषण शहरी स्व-शासनाशी संबंधित आहे.

अ) ७२	ब) ७३		
क) ७४	ड) ७५	()	२

३२. हे संविधान विशेषण ग्रामिण स्व-शासनाशी संबंधित आहे.

अ) ७२	ब) ७३		
क) ७४	ड) ७५	()	२

३३. स्थानिक स्वराज्य संस्थांचा कार्यकाल वर्षे निश्चित करण्यात आला.

अ) ४ वर्षे	ब) ५ वर्षे		
क) ६ वर्षे	ड) यापैकी नाही	()	२

३४. माहिती अधिकार कायदा केंद्र सरकार ने या वर्षी पारित केला.

अ) १९९०	ब) २००५		
क) २००७	ड) २०१७	()	२

३५. माहिती अधिकार कायदा सरकार ने २००५ या वर्षी पारित केला.

अ) स्थानिक	ब) राज्य		
क) प्रांत	ड) केंद्र	()	२

३६. माहितीच्या अधिकारामुळे प्रशासनात आली आहे.

अ) पारदर्शकता	ब) गोपनीयता		
क) भ्रष्टाचारी	ड) यापैकी नाही	()	२

३७. माहितीच्या अधिकारामुळे निर्माण होते.

अ) सुशासन

ब) कुशासन

क) भष्ट्रशासन

ड) यापैकी नाही

()

२

३८. केंद्रीय माहिती आयुक्त आपला राजीनामा कडे सोपवू शकतो.

अ) राष्ट्रपती

ब) पंतप्रधान

क) लोकसभा सभापती

ड) संसद

()

२

३९..... पासून भारतीय राज्यघटनेची अंमबजावणी करण्यात आली.

अ) ९ डिसेंबर १९४९

ब) २६ नोव्हेंबर १९४९

क) २६ जानेवारी १९५०

ड) १५ ऑगस्ट १९४९

()

२

४०..... राज्यघटना मसुदा समितीचे अध्यक्ष होते.

अ) डॉ. राजेंद्रप्रसाद

ब) सरदार बल्लभभाई पटेल

क) डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर

ड) पं. नेहरू

()

२